

[Bouet.]

der dér gives. For mig står det således, at den undervisning, de unge mennesker får på disse skoler, giver et godt grundlag for deres videre uddannelse og virke som sømænd i den danske handelsflåde.

Skolernes formål er jo — som det angives i § 1 — dels at give en elementær praktisk og teoretisk sømandsuddannelse, dels også at give en almindennende undervisning. Men af de 45 ugentlige timer, som skolernes undervisningsplan omfatter, er der kun afsat en time til samfundskundskab, mens slet ingen til litteraturkendskab. Udvalget mener, at det under hensyntagen til den almindennende del af skolens formål vil være formålstjenligt at afsætte mere tid til de almindennende emner, f. eks. ved oplæsning af brudstykker af den danske litteratur. Det må naturligvis ikke gå ud over det faglige, sømandsmæssige stof, og hvis det derfor ikke kan lade sig gøre at indføre denne litteraturundervisning på skoleplanen, må man benytte de aftener, da man samler eleverne til foredrag. Det står eleverne frit for, om de vil møde, men det viser sig, at de gerne møder til disse aftener, hvor man altså kan give dem et vist indblik i litteraturen.

Udvalget har endvidere givet udtryk for, at der bør lægges vægt på, at der på skolerne benyttes et sobert sprog og en sømmelig udtryksmåde, så at lærerne kan virke som et godt eksempel for eleverne. Et sådant problem er jo forøvrigt i øjeblikket aktuelt på et andet område, hvor man giver unge mennesker en vis uddannelse. Denne henstilling fra udvalget er ministeren naturligvis indforstået med.

I den tid skolerne har bestået, har der på de afholdte kursus kun været halvt så mange elever, som skolerne kunne tage. Til at begynde med er der naturligvis flere; nogle falder fra i løbet af undervisningstiden. I året 1951 bestod ca. 400 elever prøven, medens skolerne havde plads til ca. 800 elever. Selvom bestemmelsen i lovens § 7 vil medføre, at praktisk talt ethvert ungt menneske, der bliver udmønstret, har gennemgået et sådant kursus, så er der alligevel en stor margin at løbe på. Udvalget er derfor enig med ministeren i, at hvis det i fremtiden skulle blive nødvendigt at oprette flere skoler, må spørgsmålet forelægges for rigsdagen, så den kan gøre sin indflydelse gældende. Derfor har ministeren stillet det under nr. 1 anførte ændringsforslag til § 1, stk. 1. Herved fastslås det, at ministeren for handel, industri og søfart kan oprette og drive indtil 3 sømandsskoler.

I henhold til lovforslagets § 3 afholdes udgifterne til sømandsskolernes drift af statskassen, men ethvert dansk skib på 60 brutto registertons eller derover, fiskerskibe dog undtaget, skal betale en fast årlig afgift — som det står i det her i tinget fremsatte lovforslag — „af ikke over 16 øre pr. registerton brutto“. I bemærkningerne til det lovforslag, som blev fremsat i folketinget den 19. maj 1948, udtaltes, at det ville være rimeligt, at staten og skibsfartserhvervet og de kommuner, hvori skolerne ligger, i fællesskab finansierede skolernes drift, således at staten afholdt halvdelen af udgifterne, medens skibsfartserhvervet og kommunerne i fællesskab afholdt den anden halvdel. Denne regel er fulgt af ministeriet i den tid, skolerne har eksisteret. I 1951—52 androg tonnageafgiften et beløb på ca. 200 000 kr. og kommunernes tilskud ca. 27 000 kr. Her har det nærmest drejet sig om Esbjerg og Sønderborg kommuner; dog har Frederikshavn kommune stillet en bygning, et tidligere turisthotel, til rådighed for skolen. Da driftsudgifterne i 1951—52 androg ca. 402 000 kr., har erhvervet og kommunerne således i fællesskab udredet over halvdelen af driftsudgifterne. Men da man, som jeg før nævnte, på grund af bestemmelsen i § 7 må forvente, at elevantallet på skolerne vil stige betydeligt, har udvalget ment det rimeligt for at bevare den hidtil fulgte praksis — at staten afholder den ene halvdel og kommunerne og erhvervet den anden halvdel —, at man forhøjede bidraget pr. registerton til 18 øre. Dette har den højtærede minister tiltrådt og stiller derfor ændringsforslag nr. 2 til § 3 gående ud på, at erhvervet kan komme til at betale en årlig afgift, som dog ikke må overstige 18 øre pr. brutto registerton. Det ligger altså i ministerens hånd at regulere denne afgift efter de hidtil fulgte regler.

I henhold til lovens § 5, sidste stykke, skal der ved hver skole nedsættes et skoleråd, bestående af tre medlemmer, hvoraf ministeren udnævner det ene og de vedkommende kommuner de to andre; af disse to medlemmer skal mindst det ene være søfartskyndigt. Nu har vi i udvalget haft ikke færre end tre medlemmer, som har haft særlig indsigt og tilknytning til hver sin af disse skoler. Udvalget har fået det indtryk, at disse skoleråd hidtil ikke har haft nogen særlig betydning. Det kan naturligvis være disse udvalgs egen skyld, at de ikke har benyttet den lejlighed, de havde til at følge undervisningsplanen og hvad der ellers foregår på skolen, i så høj grad som måske ønskeligt, men der har i